Miljø-
direktoratet

JOTUN A/S AVD VINDAL
Postboks 2021
3202 SANDEFJORD

Oslo, 05.12.2025

Deres ref.:	Vår ref. (bes oppgitt ved svar):	Saksbehandler:
Jan Helge Eriksen	2025/65	Olaug Bjertnæs

Vedtak om tidsbegrenset tillatelse til graving ifm. opprydding av Vera-tomta

Vi viser til søknad om graving i forurenset grunn av 20. desember 2024 med tiltaksplan, tilleggsopplysninger av 20. mai 2025 og 20. november 2025, og Jotuns AS avd. Vindals (Jotun) kommentarer til utkast til vedtak og gravetillatelse av 26. november 2025.

Vedtak og gebyr

Miljødirektoratet gir Jotun tidsbegrenset tillatelse til graving i forurenset grunn i forbindelse med opprydning av forurensning i grunnen på Jotuns eiendom, kalt "Vera-tomta". Vera-tomta ligger i Sandefjord kommune

Tillatelsen er gyldig fra 5. desember 2025 til og med 1. juli 2028, og er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 jamfør § 16. Tillatelsen ligger vedlagt.

Jotun skal betale et gebyr for Miljødirektoratets saksbehandling. Gebyret fastsettes til 45 600 kroner. Vedtaket om gebyr er gjort etter forurensningsforskriften § 39-4.

Bakgrunn

Jotun søker om tillatelse til gjennomføring av opprydning i forurenset grunn på Vera-tomta, med lokalitets-ID 2775 og 2793 i Grunnforurensningsdatabasen. Tomta er planlagt omregulert til nærings- og boligformål.

Totalt gravevolum er estimert til i størrelsesorden 27 000 m^3. Avhengig av resultater fra supplerende undersøkelser kan det blir behov for å utvide tiltaksarealene. Vera-tomta har et areal på 77,3 mål.

Vera-tomta er forurenset i varierende grad. De mest forurensede områdene har påviste verdier høyere enn tilstandsklasse 5 (Helsebaserte tilstandsklasser for forurenset grunn TA 2553/2009). Det er to nedlagte deponier på tomta. Massene på deponiene er heterogene. Det er deponert en del grovavfall i tillegg til malingsavfall. I andre deler på Vera-tomta, er det nordvest for fjellkollen påvist høyest forurensningsgrad av bly. Det er også påvist høye verdier av kobber, nikkel, sink,

olje (alifater eller hydrokarboner), benzo(a)pyren/PAH, tributyltinn, arsen og kvikksølv. Nord og øst for fjellkollen er påvist kvikksølv og krom. Sydøst for deponi 2 er det påvist benzen.

Jotun planlegger å sanere hele eiendommen i henhold til krav for arealbruk bolig, det vil si tilstandsklasse 2 i toppjord. De planlegger å fjerne de tidligere deponerte massene i begge deponiene. For øvrig viser risikovurdering at tilstandsklasse 4 kan aksepteres i dypereliggende jord (Risikovurdering av forurenset grunn - miljodirektoratet.no).

Lensevann fra gravegrop behandles i renseanlegg før utslipp til Sandefjordsfjorden på 7 m dyp.

Foreslåtte miljømål for tiltak på Vera-tomta er at det skal ikke finnes:

1. restforurensning som kan være helseskadelig
2. restforurensning som kan spres til og forringe naboeiendommer
3. forurensning som kan spre seg til Sandefjordsfjorden og påvirke vannkvaliteten slik at dette får negative effekter for vannlevende organismer

Faktagrunnlaget for vurderinger opp mot naturmangfoldloven og vannforskriften

I Naturbase er det registrert en nikkesmelle, i sørenden av tiltaksområdet, nær sjøkanten. Dette er en nær truet plante. Det er ikke registrert andre arter av forvaltningsinteresse i databasen. Så å si hele tomta har vært påvirket av industriaktivitet over lang tid. Det vil bli gjennomført kartlegging av planter i tiltaksområdet før tiltakene starter.

Roabukta, utenfor sydenden av tiltaksområdet, er registrert som et lokalt viktig bløtbunnsområde bestående av strandflater av mudderblandet sand.

Resipienten er 0101040200-1-C Sandefjordsfjorden-indre. Miljøtilstanden i resipienten er registrert med moderat økologisk potensiale og dårlig kjemisk tilstand. Klassifiseringen av økologisk tilstand skyldes indeksen for artsdiversitet, siktedyp og dårlig tilstand for benzo(a)antracen i sediment. Den dårlige kjemiske tilstanden skyldes innholdet av andre PAH-forbindelser og kvikksølv i sedimenter.

Det har i perioden 2017 til 2018 vært gjennomført en omfattende opprydding i Sandefjordsfjorden slik at fjorden igjen skulle bli egnet til fiske, bading og friluftsliv. Tidligere var sjøbunnen i store deler av Sandefjordsfjorden klassifisert med tilstanden dårlig (klasse 4) til svært dårlig (klasse 5). Den forurensede sjøbunnen inneholdt PAH, PCB, kvikksølv, kobber bly og TBT. Det ble gjennomført mudring i indre havn, før sjøbunnen ble dekket til med grus.

Rettslig utgangspunkt

Forurensningsloven

Når Miljødirektoratet vurderer om tillatelse til forurensende virksomhet skal gis, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd.

Naturmangfoldloven
Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Miljødirektoratets myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om blant annet kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning legges til grunn som retningslinjer når Miljødirektoratet treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften
Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2021 med mindre det er gitt unntak med hjemmel i forskriften § 9 eller § 10.

Nasjonalt prioriterte stoffer
Miljødirektoratet har et mål om å kontinuerlig redusere utslipp av nasjonalt prioriterte stoffer med mål om at utslipp av slike stoffer blir stanset.

Miljødirektoratets vurdering

Det omsøkte tiltaket skal fjerne forurensning fra en eiendom som grenser mot Sandefjords-fjorden og er i dag er "grått-areal" uten tilgang for offentligheten. Dette vil på lang sikt redusere fare for spredning av forurensning til fjorden og omgivelsene for øvrig, men på kort sikt vil det kunne føre til en spredning til disse områdene. Det er tidligere lagt ned vesentlige ressurser for å rydde opp i forurenset sjøbunn i fjorden. Derfor er det viktig at tiltaket ikke fører til forurensning som fører til en rekontaminering av områder som er ryddet opp, eller forurensing til land og i sjø for øvrig.

Vera-tomta er forurenset med blant annet tungmetaller, olje, benzo(a)pyren/PAH, benzen og tributyltinn. Tiltaksplanen, som er utarbeidet, konkluderer med at det er behov for tiltak i delområder på Vera-tomta, grunnet endret arealbruk. Det er også behov for å håndtere forurenset grunn og anleggsvann under tiltaksfasen på en sikker måte, slik at tiltaket ikke gir uakseptabel spredning av partikulært materiale eller miljøfarlige stoffer til vann. Det er behov for å sette vilkår til gjenvinning av masser innenfor tiltaksområdet, til kontroll og overvåking under og etter tiltaket, samt til rapportering og registrering av tiltaket.

Miljødirektoratet aksepterer at masser i tilstandsklasse 4 ikke fjernes i dypereliggende jord, slik risikovurdering viser at er akseptabelt. For å redusere forurensning så langt som mulig kan oppgravde masser i tilstandsklasse 4 ikke omdisponeres, men skal leveres til godkjent mottak.

Ved gjenbruk av forurensede masser stilles det vanligvis krav om at det skal være forurenset i minst samme grad med samme stoff fra tidligere. Jotun påpeker at det vil være komplisert å gjennomføre på VERA-tomta med svært sammensatt forurensning. Vi aksepterer derfor sluttdisponering av forurensede masser der det tidligere er forurenset i minst samme grad, uavhengig av stoff. Dette gjelder tilstandsklasse 2 og 3.

Miljødirektoratet mener at Vera-tomta er godt nok prøvetatt for å kunne si noe om helse- og miljørisikoen som forurensningen på tomta utgjør.

Vurdering etter naturmangfoldloven og vannforskriften og naturmangfoldloven

Vi har lagt prinsippene i §§ 8-12 i naturmangfoldloven til grunn for de vurderinger som blitt gjort i tillatelsen. Vannforskriftens mål for resipientene har vært veiledende for vurderingene rundt forurensningssituasjonen.

Vi anser at faktagrunnlaget i tiltaksplanen er dekkende for å vurdere påvirkning på naturmangfoldet som saneringstiltaket vil ha. Vi vurderer at de beskrevne tiltakene ikke vil medføre noen uønsket forringelse av eller skade på naturmangfoldet i området, forutsatt at det tas hensyn til den planlagte kartleggingen av planter i tiltaksområdet. Tiltakshaver skal iverksette tiltak for å hindre at saneringsarbeidet kan medføre spredning av fremmede arter utenfor området. Det skal ikke gjennomføres arbeider som kan forårsake varig påvirkning på bløtbunnsområdet i Roabukta.

I tiltaksplanen er det, under punkt 9.3.6, foreslått grenseverdier for utslipp av anleggsvann, med konsentrasjoner 10 ganger MAC-EQS (Kvalitetssikring av miljøkvalitetsstandarder) for diverse parametere. Anleggsvannet vil være lensevann fra gravegroper ved nedbør og grunnvann, ved graving under grunnvannstand uten tettespunt. Anslått maksimal vannmengde er 10 l/s ved de fleste nedbørhendelser. Ved rekordstore nedbørhendelser kan det være behov for å lense 15 l/s. Miljødirektoratet anså at de foreslåtte grenseverdiene kunne gi høye utslippsmengder til Sandefjordsfjorden. Vi ba derfor virksomheten om å sende nye forslag med reduserte grenseverdier. Vi fikk svar på dette i e-post av 20. november 2025, med betydelig reduserte grenseverdier for flere ulike parametere. Dette er utslippsverdier som uansett ville være forventet med planlagte renseløsninger.

Vi mener at vilkårene i denne tillatelsen, herunder akseptkriteriene for forurensede stoffer i jord, samt grenseverdier for utslipp av anleggsvann, er tilstrekkelig strenge for å redusere risiko for spredning og helse fra området og heller ikke forringe miljøtilstanden i Sandefjordsfjorden. Vi påpeker samtidig plikten til å redusere forurensning så langt som mulig.

Forhåndsvarsel og uttalelser

Saken har vært på begrenset høring til Sandefjord kommune og Statsforvalteren i Vestfold og Telemark.

Miljødirektoratet har vurdert uttalelsen fra Sandefjord kommune ved behandling av søknaden.

Sandefjord kommune opplever det som positivt at det skal gjennomføres opprydding i forurenset grunn på Vera-tomta. Kommunen påpeker at det er viktig at den nye rene sjøbunnen i indre del av Sandefjordsfjorden ikke tilføres forurensning i form av nytt forurenset sediment som legger seg på toppen av tildekkingslaget. Dersom det tillatelse etablert et renseanlegg med utslipp til sjø bør målsettingene være at vann- og sedimentkvalitet ikke forringes. Sandefjord kommune opplyser videre at havnivået i Oslofjorden generelt sett er lavest om vinteren, særlig i januar-febrar. Det bør derfor vurderes om utgraving av forurensede områder i dypereliggende lag med fare for inntrengning av sjøvann i gravegrop kan gjennomføres på en årstid med lavt havnivå. Slik at det blir mindre lensevann som eventuelt må renses før utslipp.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har ikke kjennskap til lokale forhold eller saker det må tas hensyn til knyttet til forurenset grunn, ut over hva som allerede er nevnt i tiltaksplanen. De har derfor ingen vesentlige innspill til tiltaksplanen.

Klagerett

Jotun AS avd. Vindal og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket, inkludert gebyrsatsen. En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, komme fram.
Klagefristen er tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage skal sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Harald Sørby	Olaug Bjertnæs
seksjonsleder	sjefingeniør

Kopi til:

SANDEFJORD KOMMUNE	Postboks 2025	3202	SANDEFJORD
STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMARK	Postboks 2076	3103	TØNSBERG

Vedlegg

1 Tidsbegrenset tillatelse til graving i forurenset grunn